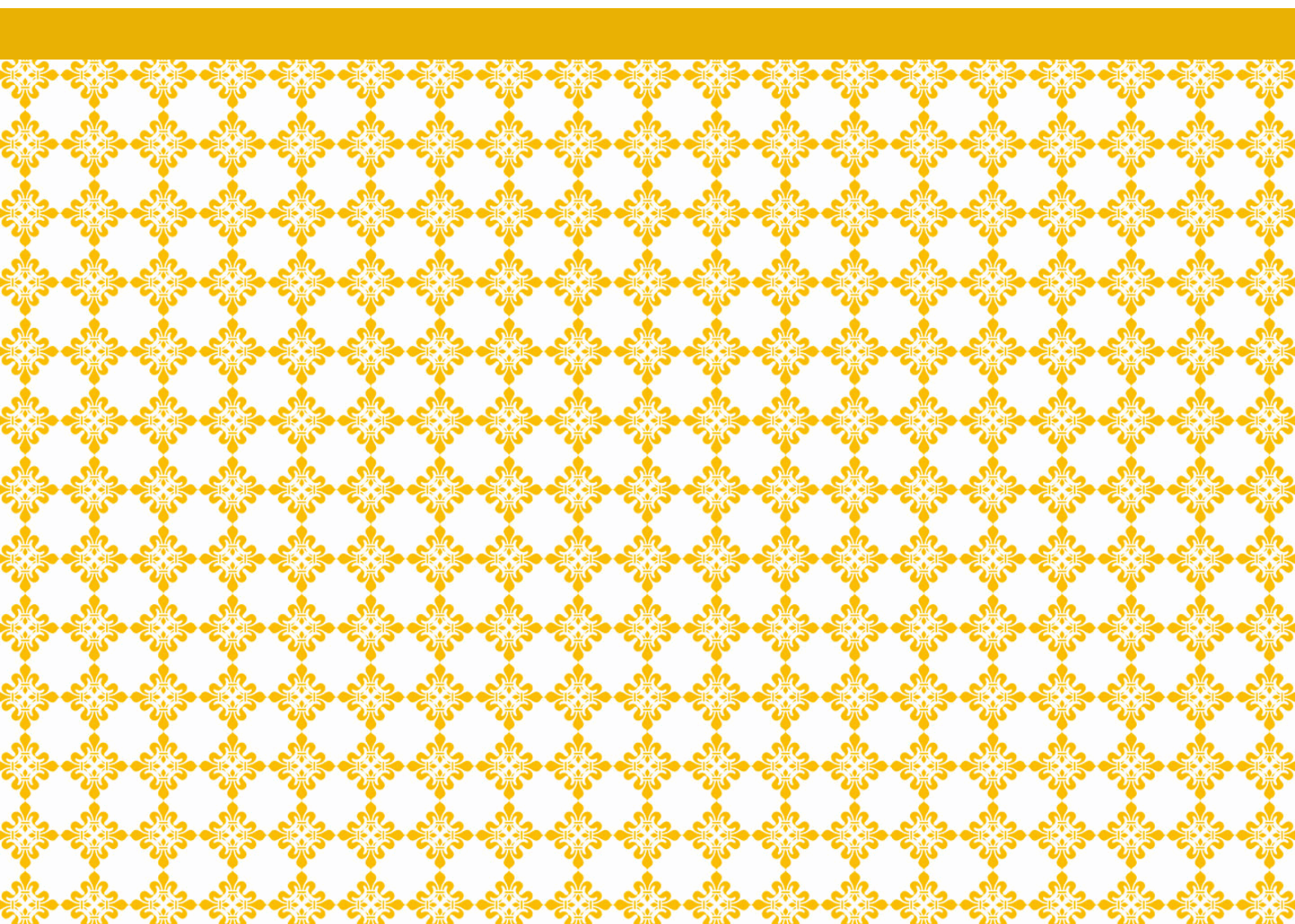

Riktlinje för ordning i och kring röstmottagningsställen

I Enköpings kommun

ENKÖPINGS
KOMMUN

Dokumenttyp: Riktlinje

Beslutad av: Valnämnden

Ansvarig funktion: Ledningsstöd

Ersätter: Riktlinje för ordning kring röstningslokaler, KS2022/407

Gäller för: Enköpings kommuns röstningslokaler

Gäller fr.o.m.: 2026-03-23

Gäller t.o.m.: Tillsvidare

Ärendenummer: VALN2026/49

Datum: 2026-02-13

Innehåll

1	Inledning.....	4
2	Ordning i och i anslutning till röstmottagningsställen	5
2.1	Värdeneutrala röstmottagningsställen	5
2.2	Valfunktionärer	5
2.3	Valsedelsutdelning	6
2.4	Hantering av valsedlar i röstmottagningsställen	6
2.5	Besök, fotografering och filmning.....	6
2.6	Brott i samband med röstning	7

1 Inledning

I 8 kap. 3 och 4 §§ vallagen (2005: 837) finns bestämmelser om ordning på och i ett utrymme intill röstmottagningsställen. Vallagen reglerar förekomst av propaganda på ett röstmottagningsställe och i intilliggande utrymmen. Syftet med bestämmelserna är att skydda väljaren från varje form av påverkan under valhandlingen som ett steg att garantera genomförandet av fria och hemliga val. I samma kapitel av vallagen framgår det att det är röstmottagarna som ansvarar för ordningen på röstmottagningsstället. Blir det sådan oordning att den inte kan avstyrras får röstmottagningen tillfälligt avbrytas.

Riktlinjerna innehåller ställningstagande för politisk propaganda och annan ordning kring röstmottagningslokaler – vallokaler och förtidsröstningslokaler. Med politisk propaganda menas affischering om politiska partier utanför officiella anslagstavlor, utdelning av broschyrer, flygblad eller annan skriftlig information om politiska partier eller muntlig information/agitation, med eller utan högtalare eller annan teknisk utrustning, eller annat som syftar till att otillbörligt påverka eller hindra väljare i deras val.

2 Ordning i och i anslutning till röstmottagningsställen

2.1 Värdenetralla röstmottagningsställen

Röstmottagningsställe är ett samlingsbegrepp som omfattar lokaler för röstning. De regler som framgår nedan gäller både lokaler för förtidsröstning och vallokaler på valdagen.

Vallagen 8 kap. 3 § anger att det inte får förekomma propaganda eller annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val på ett röstmottagningsställe eller i något intilliggande utrymme.

Röstmottagare ansvarar för att ta ner propaganda eller avlägsna annat som syftar till att påverka eller hindra väljarna i deras val och som därmed inte får förekomma.

Exakt vilka utrymmen eller avstånd som gäller måste avgöras i varje enskilt fall, då förutsättningarna skiljer sig åt mellan olika val- och röstningslokaler. Det avgörande för om propaganda eller annat som syftar att påverka väljarna ska avlägsnas är om det är möjligt att se budskapet inifrån val- eller röstningslokalen eller om väljaren måste passera nära förbi på sin väg in i val- eller röstningslokalen. Ordförande i distrikten och röstmottagare med utökat ansvar har mandat att avgöra om propagandan eller motsvarande återfinns för nära val- eller röstningslokalen och därför ska avlägsnas.

2.2 Valfunktionärer

Röstmottagare får inte vara försedda med partisymboler, dela ut valsedlar eller annan information i politiska frågor till väljare eller på annat sätt agera på ett sätt så deras objektivitet kan ifrågasättas.

I samband med röstmottagning ska röstmottagare undvika samtal med koppling till partipolitik eller andra samtalsämnen som kan minska förtroendet för röstmottagarnas objektivitet.

Valnämndens ledamöter och ersättare samt tjänstepersoner får befinna sig i ett röstmottagningsställe i syfte att inspektera röstmottagningen. De ska, vid förfrågan, kunna identifiera sig.

Uppstår tolkningsproblem eller om stöd och vägledning behövs ska valnämndens kansli kontaktas.

2.3 Valsedelsutdelning

Partierna har rätt att dela ut valsedlar utanför val- och röstningslokaler. De får dock inte störa ordningen för de som köar eller vid ingången till röstmottagningsstället. Röstmottagare har rätt att hänvisa partirepresentanterna till plats med behörigt avstånd från kö eller ingången. Valsedelsutdelare ska inte uppmana väljarna att ta deras valsedlar, undvika partipolitiska diskussioner och får inte dela ut annat material än valsedlar.

2.4 Hantering av valsedlar i röstmottagningsställen

Partiföreträdare får lämna de valsedlar som partierna ansvarar för till röstmottagare i en vallokal eller förtidsröstningslokal. Röstmottagarna lägger ut och fyller på med valsedlar i valsedelsställen i den ordning som valnämnden har fattat beslut om. Det är partiernas ansvar att leverera valsedlarna till röstmottagningsstället samt att se till så att valsedlarna inte tar slut under tiden då röstmottagningen pågår. Partierna får lämna valsedlar från klockan 07.30 på valdagen till röstmottagarna i vallokalerna. Partiföreträdare får också lämna valsedlar till förtidsröstningslokaler strax före första öppettiden i respektive förtidsröstningslokal eller under lokalens öppettider under hela förtidsröstningsperioden 26 augusti till 13 september.

2.5 Besök, fotografering och filmning

Röstmottagningen i röstningslokal och i vallokal är offentlig. Den preliminära rösträkningen i vallokal är enligt 11 kap. 1 § vallagen en offentlig förrättning. Det innebär att vem som helst får besöka och

bevaka röstmottagning och rösträkning. Den som besöker val- eller röstningslokal får inte störa ordningen och ska följa de anvisningar som röstmottagare lämnare angående var de får vistas.

Det finns inget förbud mot att fotografera eller filma i val- och röstningslokaler. Gällande regler om offentlighet och sekretess samt skydd av personuppgifter måste dock följas. Fotografering eller filmning får inte heller ske så att valhemligheten riskerar att röjas.

För att säkerställa att valhemligheten inte röjs ansvarar röstmottagare för anvisning av plats där besökare och observatörer får uppehålla sig.

2.6 Brott i samband med röstning

Av brottsbalken 17 kap. 8 § framgår att den som försöker hindra röstningen, förvanska resultatet av röstningen eller på något annat otillbörligt sätt inverkar på röstningen kan dömas till böter eller fängelse. Ageranden som kan vara straffbara är att gömma valsedlar, ge missledande information om tid eller plats för röstningen eller hota någon för att hindra denne från att rösta. Brottet kan vara att betrakta som grovt om det har begåtts med våld eller hot om våld, eller omfattar missbruk av tjänsteställning. Ett exempel på missbruk av tjänsteställning är om en röstmottagare avsiktligt räknar fel vid rösträkning.

Brottsbalken 17 kap. 9 § anger att det är ett brott mot rösthemligheten att på ett otillbörligt sätt försöka få kännedom om hur någon har röstat. För brott mot rösthemligheten kan dömas till böter eller fängelse.

Om det vid röstmottagning förekommer misstänkt otillbörlig påverkan på allmänna val samt brott mot rösthemlighet ska detta noggrant dokumenteras av röstmottagare och polisanmälas med hjälp av valnämndens kansli. En noggrann och detaljerad dokumentation av misstänkt påverkan skapar goda förutsättningar för polis och åklagare att utreda och lagföra eventuella brott.